

Remiss

Datum 2025-01-20

Dnr 2025-000263

Handläggare

Martin Karlsson
Fiskeregleringsenheten
martin.karlsson@havochvatten.se

Remiss om ändrade fredningstider för öring i kustmynnande vattendrag på Gotland

Hantering

Havs- och vattenmyndigheten önskar ta del av era synpunkter på bifogat förslag till föreskrifter och konsekvensutredning. Förslaget gäller samtliga vattendrag på Gotland och tiden för fredning i dessa harmoniseras därmed med regeländringar för ändrade fredningstider i fredningsområden längs kusten vid Gotland. Därmed är öringen fredad även i vattendrag på Gotland från och med 1 september till och med 31 januari.

Förslaget föreslås träda i kraft den 2025-04-01

Remissvar ska ha inkommit till Havs- och vattenmyndigheten senast den 2025-02-12

Havs- och vattenmyndigheten ser helst att svaret skickas med e-post till havochvatten@havochvatten.se i Wordformat. Ange ärendets diarienummer i e-postmeddelandets ärendemening.

Eventuella frågor om förslaget kan ställas till Martin Karlsson, tel: 010-6986242, martin.karlsson@havochvatten.se

Denna remiss har beslutats av avdelningschefen Mats Svensson efter föredragning av utredaren Martin Karlsson. I den slutliga handläggningen av ärendet har även verksjuristen Sofia Flack medverkat.

Mats Svensson

Martin Karlsson

Bakgrund och syfte

Havsöringen längs Gotlands kust har i likhet med öringsbestånden i hela Egentliga Östersjön minskat under den senaste tio åren. I Östersjön påverkas öringsbestånden bland annat av rekryteringsframgången. Den i sin tur påverkas negativt av övergödning, kanalisering, vandringshinder, vattenkraftutnyttjande och låg vattenföring sommartid på grund av ett utdikad landskap. Öringens förutsättningar försämras därmed i ett varmare klimat. Uppvärmningen har troligen störst negativa effekter på öring i starkt reglerade vattendrag genom låga vattenflöden, partiell uttorkning och höga vattentemperaturer.

Gotlands vattendrag är små och ofta kraftigt påverkade av dikning och kanalisering. Gotland har därför drabbats särskilt hårt efter en rad torra somrar och höstar med nollflöden i många vattendrag. I de vattendrag som ingår i det regionala elfiskeprogrammet är detta märkbart med minskad vattenföring och ökad vattentemperatur i många vattendrag. Den lekfiskräkning som sker i tre vattendrag i länet, och som pågått i minst fem år, visar på nedåtgående trender. I Själsöån som är det vattendrag där lekfiskräkning pågått längst är nedgången markant. Under leksäsongen 2024 simmade endast 30 vuxna havsöringar upp i Själsöån jämfört med ett tidigare medeltal på cirka 150 individer.

Mot bakgrund av en generell bekymmersam bild av att öringens lekframgång framför allt i Egentliga Östersjön, samt att denna kan komma att bli än mer påverkad av ett varmare klimat har Länsstyrelsen Gotland sett över möjliga förvaltningsåtgärder regionalt för att stärka havsöringsbeståndet. Länsstyrelsen Gotland har vid denna översyn haft hjälp av vetenskaplig rådgivning från Sveriges lantbruksuniversitet.

Syftet med de möjliga förvaltningsåtgärderna är främst att minska påverkan på kustfasen av öringens livscykel på lekmogen fisk. Detta för att fler havsöringar ska ges möjlighet att nå sina lekområden. Givet att ett varmare klimat också påverkar när havsöringen vandrar såg länsstyrelsen särskilt över redan befintliga fiskeregleringar i fredningsområden och försökte anpassat dessa efter rådande förutsättningar.

Havs- och vattenmyndigheten beslöt därför, efter begäran från Länsstyrelsen Gotland, den 8 augusti 2023 att förlänga fredningstiden med två månader i samtliga fredningsområden längs kusten med syfte att freda havsöring längs Gotland.

För att ytterligare öka skyddet inkom Länsstyrelsen Gotland med en kompletterande begäran under november månad 2023 om att också utöka fredningstiden för öringen i vattendragen på Gotland så att öringen fredas under samma period såväl kustmynningsområden som i samtliga vattendrag.

Havs- och vattenmyndighetens föreslagna föreskriftsändringar med motivering

Föreskrifter som berörs

Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:37) om fiske i sötvattensområdena

Bemyndigande

2 kap. 7 § och förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen

Ikraftträdande

Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 2025-04-01

4 kap. 4 §

Fredningstider

<i>Nuvarande lydelse:</i>	<i>Föreslagen lydelse:</i>
I Mörrumsån och Emån med bivattendrag är fiske efter lax och öring förbjudet under hela året. Förbudet gäller dock inte fiske med handredskap fr.o.m. den 1 mars t.o.m. den 30 september. Fiske efter lax och öring är i övrigt förbjudet 1. fr.o.m. den 1 oktober t.o.m. den 28 februari i alla vattendrag på Öland, 2. fr.o.m. den 1 oktober t.o.m. den 31 december i andra vattendrag som mynnar i Östersjön söder om latituden 58 00 N, 3. fr.o.m. den 15 september t.o.m. den 31 december i vattendrag som mynnar i Östersjön norr om latituden 58 00 N men söder om latituden 60 00 N. (HVMFS 2019:15)	I Mörrumsån och Emån med bivattendrag är fiske efter lax och öring förbjudet under hela året. Förbudet gäller dock inte fiske med handredskap fr.o.m. den 1 mars t.o.m. den 30 september. Fiske efter lax och öring är i övrigt förbjudet 1. fr.o.m. den 1 september t.o.m. den 31 januari i alla vattendrag på Gotland, 2. fr.o.m. den 1 oktober t.o.m. den 28 februari i alla vattendrag på Öland, 3. fr.o.m. den 1 oktober t.o.m. den 31 december i andra vattendrag som mynnar i Östersjön söder om latituden 58 00 N. 4. fr.o.m. den 15 september t.o.m. den 31 december i vattendrag som mynnar i Östersjön norr om latituden 58 00 N men söder om latituden 60 00 N.

Motivering

Avseende vattendrag på Gotland finns det fredningsområden i vattendragens mynningsområden till skydd för öring. I dessa fredningsområden är allt fiske förbjudet fr.o.m. den 1 september t.o.m. den 31 januari (bilaga 5 till Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön).

Länsstyrelsen Gotland har kommit in med en begäran till HaV om att utöka fredningstiden i Gotlands vattendrag till samma period som gäller i fredningsområdena. För att ytterligare skydda öringen föreslås därför att det ska vara förbjudet att fiska efter lax och öring i vattendragen under samma tid som fiske är förbjudet i fredningsområdena. Det finns ingen lax i vattendragen på Gotland så regeln kommer i praktiken endast få betydelse för fiske efter öring. Det föreslagna förbudet gäller upp till första definitiva vandringshinder.

Bilagor:

Bilaga 1: Konsekvensutredning

Bilaga 2: Sändlista